

Í DAG

MARKNAÐARMÁLID
AFTUR Á TINGI.

Uppskot um limaskap í EFTA

FÖROYA JAVNAÐAREFLOKKUR hefur á tingið sett fram uppskot til samtyktar um, at Foroyar gerast limir í frihandilssamgonguni EFTA (t.e.: Danmark, Noreg, Svøríki, Bretland, Portugal, Eysturriki og Sveits).

MÁLID um limaskap í EFTA hefur áður verið til umrøðu í landsstýri og á tingi; men eingin endalig stóða var tikið, og seinri vörðu marknaðarviðurskiftini nógv broytt, tá ið bæði Danmark og Bretland sóktu um limaskap í Felagsmarknaðinum.

HER skal viðmerkjast, at tá ið talan var um at fara uppi frihandilsokið, vóru tjóðveldismenn ógvuliga hart imóti hesum; men krávuð tvørturimót at Foroyar gjørdust limur í felagsmarknaðinum.

Hesi broyttu viðurskifti gjørdur, at einki varð av umsókn Føroya um limaskap í EFTA; meðan tað vildi verið átroðkandi neyðugt at royna limaskap og koma uppi felagsmarknaðinum, um Danmark og Bretland gjørdust limir í hesi samgongu; men hetta er so fyrilíð falið niður fyri við samráðingarslitinum í Brüssel í januar mánaði.

AFTUR hesi ferð skifti tjóðveldisflokkurin stóðu. Allir hinir flokkarnir vóru fyri limaskapi í felagsmarknaðinum, meðan tjóðveldisflokkurin setti seg harðliga imóti — ætlandi av valpropagandistiskum orsökum.

HVØRIA stóðu tingið nú verður at taka, er okkum ókunnugt, men eitt man vera óllum greitt; at halda seg uttanfyri allar marknaðarsamgongur verður ógjørligt sum fráløstur.

Landbúnaðurin

2354 miljónir mark til landbúnaðin

Vesturýska stjórnin hefur avgjørt at veita landbúnaðinum 2354 miljónir mark í stundningi komandi fjárháttar. Hetta er 240 miljónir mark meira enn upprunliga ætlað, men 660 milj. mark minni enn týska bóndafelagið hefur biðið um.

Hetta dæmar bóndafelagnum lítlið, tí sagt verður at inntøkkurnar hjá týska landbúnaðinum vóru 900 milj. mark minni í fjør enn árið frammanundan. Aftrat hesum kemur at inntøkan uppá arbeiðsmegina í 1961—62 var 2300 mark minni enn uppá somu arbeiðsmegi hjá ídnaðinum.

LAN TIL ANDELSRØRSLUNA.

Ítalska stjórnin hefur seinri árin latið 2,5 miljardir lire í lán til ítalisku landbúnaðar-andeissamtøkurnar; men síðan javnaðarmenn fingi lut í stjórnarvaldinum hava teir gloppað »hurðina meira til

vinsru», og nú er áðurnevndi lánpeningurin hækkaður upp í 7 miljardir lire.

RATIONALISERING AV MEIARIUMING.

Allastaðni fara nú fram rationalisering innan landbúnaðin. Soleiðs verður nógv gjørt av at leggja fleiri og fleiri málarir saman. Eftir stuttum áramáli er talið av meiarinum í Hollandi minkað við 100 niður í 331 og í sama tíðarskeiði í Danmark við 340 niður í 1034. Meðal mjólkamengingin uppá hvørt meiar í nevndu londum er ávikavist 11 og 4 milj. kr.

Hetta eru dýrir missir; men vit mugu eisini gera okkum greitt, at sjálvstýrið kostar pening og møguleikar at troyta lærdómskeldur, ið loysingarhættarnar longu hava troytt.

TAÐ, sum fráfarna landsstýrið undir javnaðarleiðslu hevði vunn við á hesum oki, er nú stórliga í vanda — dýrir missir; men bert ein drýppur av samlaða kostnaðið um av loysingini.

SKÚLIN

100 FUNDIR UM KARAKTERIR

Í hesum døgum sita læraranir á skúlabeinki í Danmark, har vit menn skulu halda 100 fundir kring landið og leggja lærarunum lag á, hvussu teir eiga at fara fram við nýggju karaktergevingini.

Donsku hovuðskarakterirnir eru: Udmærket, m'edel og usikker. Ka-

rakterirnir eru:

- 13: Óvanligt sjálvstöðugt og fram úr gótt arbeiði.
- 11: Frálíkt, sjálvstöðugt arbeiði.
- 10: Frálíkt, men heldur rutinkent arbeiði.
- 9: Fyri gótt arbeiði, heldur und undir meðal.
- 8: Fyri meðalgott arbeiði.
- 7: Fyri javnt arbeiði undir meðal.
- 6: Fyri heldur veikt, men tólligt arbeiði.
- 5: Fyri veikt og vánaligt arbeiði.
- 3: Fyri ógvuliga veikt, lýtamikið og vánaligt arbeiði.
- 0: Fyri arbeiði, ið ikki kann góðtakast.

Fyri at fáa real- og studentsprógv kreist ið meðal 5,5, og at báðir teir lægstu karakterirnir lagdir saman við meðaltalinum av hinum karakterunum í minsta lagi geva 13.

Íl er toppkarakterur, meðan meðalkarakterurin eigur at ligga umleið 8.

ÆBRAFORKALKING.

TAÐ er líkt til, at orsökarnar til æbraforkalking eru ymiskar hjá menniskjum.

Tað er líkt til, at kosturin hefur sín ávirkan, og at djórafeitt fremur sjúkdómin.

Eisini er líkt til, at ov litil motión kann gera slitt; men fullgöð vitan er enn ikki nomin um hesar her nevndu orsøkir.

Tó er prógvað, at millum djórini doyggja nógv fleiri av hesi sjúku, tá tey eru litlir og einki í røring, enn tá ið tey sleppa at røra seg, sum tey vilja.

Eisini er prógvað, at sjúkan er nógv meira umfatandi millum bilstjórar enn gongumenn ella millum skrivstovufólk og t. d. postboð.

Hesar kanningar eru gjørdar í Bretlandi av The Medical Research Council og eru sostatt rættar. Kanningarar halda áfram.

»TINGAKROSSUR« skrivaði um tjóðveldisflokkinn hin 18. okt. 1962:

»Hesin flokkur við sínum bláði hevur tí ongan rætt til at tala við um fjárgjarnal, so eigasóttur hann hevur vist seg at vera higar til, tá um slík mál hevur verið røð.«

HVØRJUM lótu sjálvstýrsmenn landsins fjárháttarvald í hendi?

JU, tjóðveldisflokkurin!

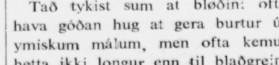
Blæðið sigur viðari:

»Og ikki man vera annað at vænta, enn at tjóðveldisfeljarar eisini fara at fáa eyguni upp fyri flokksins bluff-politikki.«

IKKI so fáir tjóðveldisfeljarar fingi eyguni upp fyri bluff-politikki tjóðveldisflokksins.

MEN tveir sjálvstýrsmenn gjørdur tað ikki:

Marius Johannesen og Sámal Petersen!

MONOPOLRÁÐ.

Tað tykist sum at blæðini ofta hava góðan hug at gera burtur úr ymiskum málum, men ofta kemur hetta ikki longur enn til blaðgreinir — til lestur og ikki til veruleika

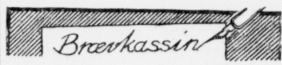
Eg sípi í hesum førum til monopólráð, ið ikki so heilt sjáldan hevur verið á tapetinum, men mær kunnugt er einki uppskot komið fram um slíkt á tingi.

Tað er órimuligt, vit ofta mugu lata fyri vörurnar, útlandskar og serliga tær føroysku, eitt nú mjólk og kjót.

Lat okkum nú fáa monopólráð við myndugleika til at leggja loft á prisrmar, so teir ikki koma at leggja omanfyri alt rimuligt mark, so ovarlaga at hvørki arbeiðari ella fiskimenn hava ráð at gera sær til góðar av tí, ið fusturjórðin elur fram.

Føroya fólk eru ikki bert ríkfólkini.

Arbeiðari.

»Brævkassin.«

Fari at biðja brævkassan svára mær uppá henda spurning: Eg eri maður uppá 65 ár og havi verið so mikið sjúkurl hesi seinastu 2 árin, at eg eri heinteðið óarbeiðsførr. Læknarnir meina ikki, at eg kann fá avlamspensjón. Er tað gjørligt at fáa folkapensjón fyri tíðina?

J. A.

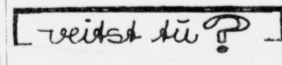
SVAR: Sambært nýggju sosiallóg-gávuna eru líkindi fyri hesum. Sónarskýringin er heimlað at veita folkapensjón til óarbeiðsfør ella á annan hátt treingjandi fólkum í aldurskeiðinum 60—67, og haðan: fáa tygum tey neyðugu umsóknarskjøl at útfylla.

ABSTRAKT — KHRUSCHEV OG TITO.

Hvussu nógv skil Khrushev og Tito hava á listarverkum er ikki gott at vita; men so mikið er komið fram, at í Moskva hevur Khrushev og í Jugoslavíu hevur Tito funnist harðliga at abstraktu málningalistini, ið teir siga er veruleika fjar og ongatið kann gerast fólkaogn. Teir »abstrakte« hava biðið um fyrigeving, ið lovað at halda seg nærri at teirri listini, ið vanligu mannaeygað fatar og sum tænnir kommunistisku samfelagsupbyggingini.

TAÐ er óivað mangur, ið gevur teimum rætt í teirra metan; tí ofta er abstrakta listin, har listar menn taka einstakar lu'r burtur úr myndini og lata aðrar — ofta minni týðandi — standa einsamallir eftir, ógvuliga torfør at skilja. Einstakir hava til vana at vaða so langt, at teir abstrahera — taka burtur — so nógv av heildarmyndini at eftir standa nakrar veruleikafjarar strikur ella penslastrok, ið hava eins lítlið virði og nýggju kleðið kelsarans.

AT undan valinum í 1950 vóru slagorð folkaplokkssins hesi: »Hovudsendingar fólkaflokksins í føroyskum politikki er at reka sambandsmenn úr øllum álitisessum her á landi.«

AT slakar tveir mánaðir eftir at hesi orð høvdu staðið í Dagblaðnum, skipað fólkaflokkurin landsstýrið saman við SAMBANDINUM og valdi

SAMBANDSMANNIN Kr.

Djurhuus til lógmanns. AT ein av tingmonnum fólkaflokksins segði um hesa samgongu: »GÆVI HON ONGATIÐ SLITNAÐI AFTUR.«

AT undir hesum sama skuldi samtykti tingið at veita fiskimonnum 2 oyru fyri kg í prisviðbót, men at hon veruliga einans kom at verða 0,8 oyru og AT fiskimenn noyddust fara líka til landsnettin í Keypmannahavn fyri at fáa hendur á hesum peningi.

AT Karsten Hoydal, landsstýrsmáður, var uppstillaður til seinasta fólkatingsval við tí eina endamáli: at reka »hervaldið« av landinum.

AT sami Karsten Hoydal, atomvalevni tjóðveldisflokksins, í »14. sept.« vátta, at hann hevur verið til veitsluhald hjá hervaldinum á »herstöðini« í Mjorkadali.

AT undir fólkaflokks-sambandsstýrnum var keypkraftin í peningi okkara niðursokrin við 15 pst.

PENINGA-EINAVELDI. Í Frankaríki man peningavaldið ongatið hava verið so stórt sum í dag. Hetta sæst best við at kunna eftir, hvortir ráðharrar de Gaulles eru, og hvadani teir koma frá. Her eru nakrir av teimum; og nevnið á teimum stórvirkur teir koma frá: Pompidou, Rothschildbanknum, Giscard d'Estaing, Schneiderfölegunum og Thomsen-Houston. Debré, Heims-telefonfelagnum. Misoffe, Unilevertrustinum og Wendel-felagnum. Jacquinet, Lazardbanknum.

Tá ið hesir harrar so vakurt tala um føðilandi og fedranna arv Frankaríkis, so er tað teirra persónligu fedranna arvur teir sípa til, og ikki tað sum franska tjóðin ofta blóðiga hevur vunnið sær gjøgnum öldir.

TAÐ ER VERULEIKI

AT folkaplokksmenn — tjóðveldismenn — rødu ikki — royndu at forða folkapensjónini og hinum sosialu tiltøkunum, ið gjørd vóru undir seinasta landsstýri.

AT tað er vandi fyri, at hesi tiltøk verða at missa sitt sama virði, um tey, sum av »sjálvstýrsmannstýrinum« ætlað, verða yvirtikin.

AT henda yvirtøka verður at kosta landskassan umleið 9 milj. kr. árliga í meira útreiðslum, t. v. s. allar útreiðslur ríkisskassan til hesi endamáli.

AT hetta verður meinar útreiðslur hjá skattaborgarunum at bera í øktum skattum og øktum tolli, tá ið annan hátt verður hesin peningur ikki útvegaður.

AT pensjónsskipanin og sosialu tiltøkini verða virðisliði, tá tey verða afturtikin í hækkaðum skatti og tolli.

AT lótingsformáðurin SAMAL PETERSEN á politiskum fundum í Norðoyum bedýraði Norðoya veljarafjöld, at tað á tingi ikki fannst nakar flokkur, ið vildi hava mál við Kjartan Mohr at gera, og at hesi orð vóru heinteðið vend til valevni Framburðsflokksins í Norðoyum.